

Ս. ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԸ «ՏԱՊԱՆԻ ԳԱՆՁԵՐ»ՈՒՆ ՄԷՋ

Քրիստոնեության պետականորեն ընդունման 1700 թվականն արդեն սկսուած է Հայաստան աշխարհի համար: Եւ այս քաջադիպ իրադարձութիւնը հանդիսապէս տօնուեցաւ նոր հազարամեակի շննմ, երբ Լուսաւորչի կանթեղի յայտով խոր վիրապին մէջ վառուած յայտ աշխարհով մէջ սփռուեցաւ, որ ման ծրուսադէմ քերուեցաւ Միաբանութեանն անգամ Տ. Սեւան Եպ. Դարիպանի ձեռնով: Քրիստոնեության պետական կրօն ընդունման կարեւոր իրադարձութիւնը մշտն անատակով Լոնդոնի Բրիտանական Գրադարանին մէջ կազմակերպուեցաւ փառաւոր ցուցահանդէս մը՝ ոգեկոչելու Հայ ժողովուրդի 1700 թվական քրիստոնեական մշակոյթն ու արուեստը:

Բացման օրը Եւ. 1 Մարտ, հարիւրաւոր հրաիրեաներու շարքին ներկայ էին Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս, Ամեն. Տ. Թարգմա Պատրիարք Սրբազան Հայր, Բրիտանիայ Արտաքին Գործեր Նախարար Բալֆոր Գոլֆ, ՀՀ Արտաքին Գործեր Նախարար Վարդան Ոսկանեան, հովանաւորներ Տէր Եւ Տիկին Վաչէ Եւ Թամար Մանուկեաններ, ինչպէս նաեւ Թանգարանի վարիչներ Եւ քաղաքի հոգեւոր, պետական եւ գործարար անձինք:

Յուշահանդէսն իր իրադարձութեամբ քաջադիպ էր: Այնտեղ ամփոփուած 130ի հասնող Հայաստանին եւ աշխարհի տարբեր ծայրերէն հաւաքուած ցուցանմուշ-գանձերէն մեծամասնութիւնը առաջին անգամ է որ դուրս կը ցուցադրուին: Այդ թուով նաեւ տրամադրուած են ցուցանմուշներ Երուսաղէմի մեր Պատրիարքարանէն: Նման քաղաքական աշխատանքի իրականացման ծրուածքին մէջ մեծ դեր կատարեցին Վաչէ Եւ Թամար Մանուկեան Հիմնարկը եւ Մանուկեան Բարեգործական Հիմնարկութիւնը տրամադրելով աւելի քան \$500.000, ամէն տեսակի ծախքերը հոգալու, միջոցներ ձեռք քերելու համար:

Յուշահանդէսին մէջ եղած իրերու հաւաքագրման գործին արժանացած են շարք մը հոգեւոր հաստատութիւններ եւ Թանգարաններ: Կարելի է յատկապէս յիշատակել Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինի Գանձարանը, Երուսաղէմի Պատրիարքարանը, Երեւանի Մատենադարանն ու Պատմութեան Թանգարանը, Վիեննայի Միլիարեան Թանգարանը, Գալուստ-Վիլյալմեան Հաստատութիւնը եւ այլ գրադարաններ եւ անհատներ:

Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը իր ուրոյն մասնակցութիւնը բերած էր ցուցահանդէսին: Տնօրէն ժողովի յանձնարարութեամբ Միաբանութեանն անդամ Անտիս Աղ. Իլիրանեանին յանձնուեցաւ պատասխանատուութիւնը Երուսաղէմէն տրամադրելի 13 կտոր ցուցանմուշները ապահովագրելու կերպով Լոնտոն փոխադրելու եւ վերադարձնելու:

Պէտք է նշել այն հանգամանքը որ Տէր Եւ Տիկին Վաչէ Եւ Թամար Մանուկեաններ ապէլ առջ ալ հովանաւորած էին Վատիկանի ցուցահանդէսը, 1999ին, գոր վայելեցին աւելի քան երկու միլիոն հանդիսատեսներ:

Յուշանմուշներու հաւաքածոն իր մէջ կ'ընդգրկէր նմաշխարհի մոյնիսկ նախ-քան Քրիստոնեական ժամանակներէն մինչեւ ժի՛ դար: Առանձնակի տեղ կը գրաւէին ձեռագիր-աւետարաններն ու քար խաչքարերը, ոսկեայ կամ արծաթեայ գրի կազմերն ու խորանի վարագոյրները, արարական ձերմաներն ու ձեռաց խաչերը, Քեթաքեանի յայտնաբերւածներն ու շատ մը ուրիշ առարկաներ:

Ուրբաթ, Մարտ 2ին մինչեւ 28 Մայիս ցուցահանդէսին դռները քաջ եղան ժողովուրդի եւ դպրոցականներու առջեւ:

Այստեղ յիշատակելի է Տ. Ներսէս (Վրէժ) Աւագ Բաղանայ Ներսէսեան՝ հաւաքագրողն ու Բրիտանական Գրադարանի Արեւելեան եւ Հնդկական բաժանմունքի պատասխանատուներէն մին, որ Գրադարանի յանձնախումբին հետ իր զննատեսի յուման դրաւ «Տապանի Գանձեր» Հայ Քրիստոնեական Արուեստի ցուցահանդէսը կազմակերպելու եւ քանալու ժողովուրդներու ուշադրութեան: Իր ուսումնասիրութեան արդիւնք է այս առիթով տպուած 240 էջոց պատկերազարդ գիրքը, որ կը պարունակէ մօտ 200ի հասնող նկարներ:

ԻՍԱՀԱԿ ԱՐԴ.